

امیری، سهراب؛ یعقوبی، ابوالقاسم (۱۳۹۵). ارزیابی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس سه‌گانه تاریک شخصیت. پژوهش‌های روان‌شناسی بالینی و مشاوره، ۶(۱)، ۹۷-۷۷.

ارزیابی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس سه‌گانه تاریک شخصیت

سهراب امیری^۱، ابوالقاسم یعقوبی^۲

تاریخ دریافت: ۹۴/۶/۹ تاریخ پذیرش: ۹۵/۲/۲۳

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر، بررسی و ارزیابی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه (SD3) بر روی دانشجویان بود.

روش: جامعه آماری پژوهش حاضر دانشجویان دانشگاه بوعلی سینا در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ بود. که ۳۷۶ نفر بر اساس نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. به منظور بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس مذکور ابتدا مقیاس صفات تاریک شخصیتی با تکنیک ترجمه مضاعف ترجمه شده و در نهایت به منظور بررسی شاخص‌های روان‌سنجی آن، این مقیاس همراه با پرسشنامه چند محوری میلون (MCMI)، مقیاس تکانشگری بارت (BIS) و پرسش‌نامه فرم کوتاه خودشیفته (NPI-16) اجرا گردید. داده‌های گردآوری شده مورد تحلیل قرار گرفته و شاخص‌های پایایی، روایی و تحلیل عاملی تاییدی محاسبه گردید.

یافته‌ها: تحلیل داده‌های گردآوری شده نشان داد که این مقیاس از نظر پایایی دارای ضرایب آلفای ۰/۶۵ تا ۰/۸۲ در سه زیرمقیاس است، همچنین روایی همزمان آن با زیرمقیاس سایکوپات، خودشیفته از پرسشنامه چند محوری میلون (MCMI)، زیرمقیاس‌های تکانشگری توجیحی، حرکتی و بی‌برنامه‌گی مقیاس تکانشگری بارت (BIS) و پرسش‌نامه فرم کوتاه خودشیفته (NPI-16) به ترتیب ۰/۲۱، ۰/۳۱، ۰/۵۲، ۰/۳۳، ۰/۱۸ و ۰/۳۷ بدست آمد. همچنین نتایج تحلیل عاملی تاییدی از ساختار سه عاملی مقیاس حمایت کرد. مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه (SD3) دارای ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوبی در جامعه دانشجویی ایرانی است.

واژه‌های کلیدی: صفات سه‌گانه تاریک، تکانشگری، چند محوری میلون

پروژه علمی روان‌شناسی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی شناختی، دانشگاه ارومیه.

۲. نویسنده مسئول، دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه بوعلی سینا. yaghobi41@yahoo.com

مقدمه

تلاش‌های گوناگونی پیرامون طبقه‌بندی صفات شخصیتی ناکارآمد انجام پذیرفته است. از این بین، طبقه‌بندی صفات سه گانه تاریک (DT)^۱ توجه زیاد طی دهه‌ی گذشته در حیطه‌های روان‌شناسی اجتماعی و شخصیت جلب کرده است (Jonason, Webster, Schmitt, & Li & Crysel, 2012). صفات سه گانه تاریک (DT) به سازه‌های شخصیتی خودشیفته^۲، ماکیاولیسم^۳ و سایکوپات^۴ اشاره دارد که مستقل اما مرتبط با یکدیگر هستند (Paulhus & Williams, 2002). خودشیفته اشاره به بزرگ‌نمایی خود، حس بزرگی از خود ارزشمندی، استحقاق، تسلط و برتری دارد (Twenge & Campbell, 2003). تکانشگری، جست‌وجوی هیجان، فقدان ندامت، اضطراب و فقدان همدلی، سایکوپاتی را شامل می‌گردد (Paulhus & Williams, 2002). در نهایت، ماکیاولیسم بیان‌کننده بهره‌کشی از دیگران در جهت منافع خود از طریق اتخاذ سبک بین فردی ناسازگارانه و همچنین رفتارهای برتری طلبانه، عدم صمیمیت و سنگدلی است و افرادی که نمرات بالایی در ماکیاولیسم دارند گرایش به فریب دیگران دارند (Wilson, Near, & Miller, 1996؛ Christie, Geis, 1970؛ Jakobwitz & Egan, 2006).

ادبیات پیرامون سه شخصیت منزجرکننده اجتماعی گسترش و تمایزات آنها مبهم و پیچیده گردیده است، در نتیجه برخی پژوهشگران صفات سه گانه تاریک (DT) را در نمونه‌های جمعیتی بهنجار معادل یکدیگر دانسته‌اند (McHoskey, Worzel & Syzarto, 1998). در تلاش جهت سازمان دادن دیدگاه‌های پیرامون صفات شخصیتی منزجرکننده و علازم اختلاف نظر و مجادله‌ها، پائوس و ویلیامز (Paulhus & Williams, 2002) صفات سه گانه تاریک را به منظور تشویق محققان جهت بررسی و مطالعه این صفات سه گانه در کنار یکدیگر مطرح ساخته و بیان داشتند که صفات سه گانه تاریک به دلیل همپوشی در بُعد نظری و روان‌سنجی، رفتار گسترده‌ای را در بر می‌گیرند و بنابراین سه سازه شخصیتی خودشیفته، ماکیاولیسم و سایکوپات در قالب صفات سه گانه تاریک شناخته شدند (Jones & Paulhus, 2014). پس از دیدگاه پائوس و ویلیامز (Paulhus & Williams, 2002) تمایز صفات سه گانه روشن گردیده و بررسی‌های انجام گرفته از طریق ژنتیک رفتاری (Vernon, Villani, Vickers, & Harris, 2008)، پرخاشگری آزمایشگاهی (Jones & Paulhus, 2010)، پژوهش‌های مشاهده‌ای (Williams, Nathanson, & Paulhus, 2010) و فراتحلیل (O Boyle, Forsyth, Banks, & McDaniel, 2012)، تمایز این صفات را تایید و سنجش همزمان

---

1 . Dark Triad
2 . Narcissism
3 . Machiavellianism
4 . Psychopathy

آنها را مطرح ساخته است (Furnham, Richards, & Paulhus, 2013).
 ارزیابی و سنجش صفات سه گانه تاریک در پژوهش‌های گسترده‌ای مورد توجه بوده و مقیاس‌های جداگانه جهت سنجش هر یک از سازه‌های DT استفاده گردیده است (Jones, Furnham, & et al, 2013).
 مقیاس سنجش استاندارد ماکیاولیسم^۱؛ (Christie, Geis, 1970)، مقیاس ماکیاولیسم رومن (Rauthmann, 2013)، مقیاس MACH-VI (Jones & Paulhus, 2008, 2009)، مقیاس شخصیت ماکیاولیسم^۲ (Dahling, Whitaker, Levy, 2009)، مقیاس خودگزارش‌دهی سایکوپاتی^۳ (SRP°)، (Paulhus, Neumann, & Hare, 2014)؛ پرسش‌نامه شخصیت خودشیفته^۴ (Raskin, Hall, 1979)، پرسش‌نامه تحسین و رقابت خودشیفته^۵ (Back, Kufner, Dufner, Gerlach, Rauthmann, & et al, 2013)، پرسش‌نامه خوشیفتگی عمومی (Gebauer, Sedikides, Verplanken, & Maio, 2012) از جمله مهم‌ترین مقیاس‌هایی شکل یافته جهت سنجش جداگانه صفات سه گانه تاریک هستند. پر کاربردترین مقیاس‌های سنجش صفات سه گانه تاریک شامل مقیاس خود گزارش‌دهی سایکوپاتی SRP° III (Paulhus, 2014)؛ پرسش‌نامه بازنگری شده شخصیت سایکوپات (Lilienfeld, Andrews, 1996)، مقیاس سنجش استاندارد ماکیاولیسم (Christie & Geis, 1970) و پرسش‌نامه شخصیت خودشیفته (Raskin & Hall, 1979) است. مقیاس خود گزارش‌دهی سایکوپاتی (SRP-III) ۶۴ ماده دارد (Mahmut, Menictas, 2011؛ Stevenson, & Homewood, 2007؛ Williams, Paulhus, & Hare, 2007). طولانی‌تر از آن، پرسش‌نامه بازنگری شده شخصیت سایکوپات است که بیش از ۱۰۰ ماده را دارا می‌باشد (Lilienfeld & Andrews, 1996). نسخه‌های کوتاه شده این دو مقیاس به ۲۹ و ۵۶ ماده کاهش یافته است که تنها سازه سایکوپاتی را می‌سنجد و از طرفی بسیار طولانی و وقت گیر هستند (Jones & Paulhus, 2014). مقیاس سنجش استاندارد ماکیاولیسم (Christie & Geis, 1970) ۲۰ ماده را شامل می‌گردد. ویژگی‌های روان‌سنجی نامطلوب و مبهمی برای این مقیاس گزارش شده است (Hunter, Gerbing, & Boster, 1982)؛ Jones, & Paulhus, 2009) و دارای سوگیری‌های پاسخی و اجتماعی است (Wilson, & et al, 1996). رایج‌ترین مقیاس خوشیفتگی، پرسش‌نامه شخصیت خودشیفته (Raskin & Hall, 1979) است که ۴۰ ماده را در بر می‌گیرد و نسخه کوتاه ۱۶ ماده‌ای (Ames, Rose, & Anderson, 2006؛ NPI-16) و ۱۳ ماده‌ای (SD3, Gentile,)

- 1 . Standard Measure of Machiavellianism
- 2 . Machiavellian Personality Scale
- 3 . Self - Report Psychopathy scale
- 4 . Narcissistic Personality Inventory
- 5 . Narcissistic Admiration and Rivalry Questionnaire

Miller, Hoffman, Reidy, Zeichner, & et al, 2013) را داراست. همچنین، نسخه کوتاه ۱۶ ماده‌ای در جامعه ایرانی مورد بررسی قرار گرفته و ضریب آلفای کرونباخ در سنجش همسانی درونی ۰/۷۹ بدست آمده است (Mohammad zadeh, 2010). هر چند این مقیاس به لحاظ زمان صرف شده برای پاسخگویی و در نتیجه روایی به نظر مطلوب می‌رسد اما این مقیاس‌ها ابعاد آسیب‌شناسی خودشیفتگی را نمی‌سنجند از طرفی تنها یک بُعد از صفات سه گانه تاریک را مورد سنجش قرار می‌دهند (Miller, Dir, Gentile, Wilson, Pincus, Ansell, Pimentel, Cain, Wright, & et al, 2009; Pryor, & et al, 2010). با توجه به طولانی بودن این ابزارها، برخی محققان نسبت به گنجاندن هر سه صفت در یک مطالعه بی‌ربط هستند. حتی در کوتاه‌ترین نسخه‌ها از هر سازه، تعداد ماده‌ها ۶۵ مورد است که لحاظ زمان صرف شده، طولانی و وقت‌گیر است. بنابراین، این نگرانی وجود دارد چنین ابزارهای سنجشی به واسطه طولانی بودن منجر به خستگی شرکت‌کننده شده و هنگامی که مشوق یا زمان محدودی وجود دارد مانع مشارکت آنها گردد. برای استفاده عملی، یک مقیاس معتبر و کوتاه از صفات سه گانه تاریک ضروری است. این ضرورت محققان را بر انگیزت تا نسخه‌ای کوتاه از مقیاس صفات سه گانه تاریک شکل دهند. بنابراین، تمرکز بر روی شکل دادن مقیاسی جدید که صفات سه گانه تاریک را به طور همزمان و کارآمد بسنجد مورد توجه قرار گرفته است (Jones & Paulhus, 2014). به همین منظور تلاش‌هایی جهت ایجاد ابزارهای ارزیابی چند بُعدی صورت پذیرفته است (Dahling, & et al, 2009; Kessler, Bandelli, Spector, Borman, Nelson & et al, 2010).

پر کاربردترین ابزارهای سنجش سه سازه سایکوپات، ماکیاولیسم و خودشیفته، سه گانه تاریک کوتاه (Jones & Paulhus, 2014) و "دوجین کثیف" (DD) (Jonason & Webster, 2010) هستند. دو ابزار دیگر در این حیطه، نمایش سه گانه تاریک^۲ (MacNeil, Whaley, & Holden, 2007) و نشانگرهای کوچک شرارت^۳ (Harms, Roberts, & Kuncel, 2004) است. مقیاس دوجین کثیف (Jonason & Webster, 2010) در ابتدا به عنوان تنها مقیاس کوتاه صفات تاریک شکل یافت؛ با این حال، این مقیاس ۱۲ ماده‌ای بسیار کوتاه است به طوری که هر سازه تنها چهار ماده را داراست. در نتیجه، این مقیاس در مطالعات اخیر مورد انتقاد قرار گرفته است (Miller, Lee, Ashton, Wiltshire, Bourdage, Visser & et al, 2013; Rauthmann, 2013; Few, Seibert, Watts, Zeichner & et al, 2012). بر این اساس جهت سنجش معتبر

---

1 . Dirty Dozen
2 . Dark Triad Screen
3 . Mini Markers of Evil

صفات تاریک سه گانه شخصیت نسخه کوتاه ۲۷ ماده‌ای صفات سه گانه تاریک کوتاه (SD3؛ Jones & Paulhus, 2014) شکل گرفت. سه گانه تاریک کوتاه برای در بر گرفتن سه گانه تاریک بیان شده توسط پائولوس و جونز (Paulhus, & Jones, 2011) طراحی شد. ماده‌های به کمک مطالعه‌ای مروری منابع اصلی هر سازه شکل یافت (Jones & Paulhus, 2011b). تحلیل عاملی اکتشافی ماده‌ها، سه عامل متناظر با ماکیاولیسم، خودشیفته و سایکوپات بدست داده است (Paulhus, & Jones, 2011). این مقیاس بر روی چندین نمونه جمعیتی وسیع اجرا گردیده و پایایی سنجی همتای آن نیز بر روی ۶۵ دانشجوی صورت پذیرفته است (Jones & Paulhus, 2014). به طوری که، زیرمقیاس‌ها ضرایب آلفای کرونباخ بین ۰/۷۰ تا ۰/۸۰ در نمونه پایایی سنجی متقابل نشان داده‌اند (Jones & Paulhus, 2014) و ضرایب بازآزمایی در بازه زمانی دو هفته ۰/۷۷ تا ۰/۸۴ گزارش شده است (Jones & Paulhus, 2011). بررسی ماده‌های استفاده شده جهت ارزیابی سایکوپاتی در این مقیاس‌های کوتاه نشان می‌دهد که گرچه هر دو مقیاس SD3 و DD به نظر می‌رسد رفتارها و نگرش‌های خصمانه را ارزیابی می‌کنند، اما مقیاس سایکوپاتی DD ماده‌های مرتبط با بازداری‌زدایی به عنوان صفت مهم در سایکوپاتی را در بر نمی‌گیرد (Lynam & Widiger, 2007)، در حالی که SD3 این ماده‌ها را شامل می‌شود. هرچند هر دو مقیاس کوتاه DT شامل ماده‌های خوشیفتگی مرتبط با ویژگی‌های خصمانه هستند، اما مقیاس خوشیفتگی DD برخلاف مقیاس خوشیفتگی SD3 به نظر نمی‌رسد شامل محتوای مرتبط با برون‌گرایی به عنوان مولفه‌ای مهم از خودشیفتگی باشد (Lynam & Widiger, 2001). علاوه بر این، بررسی ماده‌های خوشیفتگی نشان می‌دهد که مقیاس DD در مقایسه با SD3 با آسیب‌پذیری نسبت به خوشیفتگی مرتبط است. این موضوع تمایز مهمی را نشان می‌دهد به صورتی که این دو نوع از خودشیفتگی شبکه‌های معتبر متفاوتی را آشکار می‌سازند (Miller, Hoffman, Gaughan, Gentile, & et al, 2011). بررسی نمرات مقیاس‌های DD روایی همگرایی محدودی با مقیاس‌های تایید شده در این حیطه نشان داده است (Jones & Luévano, 2013؛ Jones & Jonason & Webster, 2010؛ Miller, & et al, 2010؛ Paulhus, & Jones, 2014). از طرفی، داده‌های اولیه حاصل از SD3 نشان می‌دهند که نمرات این مقیاس روایی همگرایی نیرومندتری در مقایسه با نمرات DD دارند (Jones & Paulhus, 2014)، ضعف دیگر DD این واقعیت است که همبستگی‌های متقابل از همبستگی‌های همگرا با مقیاس‌های استاندارد مشابه نیرومندتراند (Rauthmann, 2013؛ Jones & Webster, 2010). در مجموع مقیاس‌های کوتاه صفات سه گانه تاریک باید با ابزارهای استاندارد این حیطه همسو باشند (Crede, Harms, Niehorster, & Gaye-Valentine, 2012؛ Hubley & Zumbo, 1996). در تنها مطالعه منتشر شده از مقایسه نسخه کوتاه

SD3 و DD (Lee, & et al, 2013)، نویسندگان بیان داشتند که SD3 به طور قابل قبولی تفاوت‌های ظریف هر سه سازه (ماکیاولیسم، خوشبختی، سایکوپات) را در بر می‌گیرد در حالی که DD در این مورد محدودیهایی دارد (Jones & Paulhus, 2014). بنابراین، پژوهش تجربی استفاده از DD را مناسب ارزیابی نمی‌کند، هر چند مطالعات بیشتری در این زمینه لازم است (Jones & Paulhus, 2014).

اهمیت متغیرهای سه‌گانه تاریک به واسطه توانایی آنها در پیش‌بینی طیف گسترده‌ای از ابعاد مختلف اجتماعی مورد حمایت قرار گرفته است. در بسیاری از موارد سه‌گانه تاریک پایایی افزایشی قابل توجهی فراتر از عامل‌های شخصیتی شناخته شده مدل پنج عامل بزرگ شخصیت فراهم ساخته است. علاوه بر این، روایی ملاکی سه‌گانه تاریک بیان می‌کند که این ویژگی‌ها بازنمایی‌کننده ابعاد مهم شخصیتی هستند (Lee, & et al, 2013). پژوهش‌ها نشان داده است که صفات تاریک شخصیت، سه صفت مجزا اما مرتبط را بازنمایی می‌کنند (Jonason, Li, Webster, & Schmitt, 2009؛ Jones, & Paulhus, 2010؛ Lee, Paulhus, 2002؛ Ashton, 2005؛ McHoskey, Worzel, & Syzarto, 1998؛ McHoskey, 1995؛ Williams & Baughman, Dearing, Giammarco, & Vernon, 2012). اخیراً مطالعات زیادی دریافته‌اند که صفات سه‌گانه تاریک، پیش‌بینی‌کننده رفتارها در محل کار (O Boyle, & et al, 2012)، پرخاشگری (Baughman, Dearing, Giammarco, & Vernon, 2012)، رفتار اجتماعی-جنسی (Kerig & Stellwagen, 2010؛ Jonason, Webster, 2010)، خطرپذیری (Jonason, Koenig, & Tost, 2010a)، ابعاد شخصیتی مانند خویش‌داری (Jonason & Tost, 2010)، جهت‌گیری اجتماعی (Jones & Paulhus, 2010)، سبک‌های عشقی (Jonason & Kavanagh, 2010)، توافق‌پذیری (Jonason & Webster, 2010) و فقدان فروتنی (Lee & Ashton, 2005) می‌باشند. متغیرهای سه‌گانه تاریک به نظر می‌رسد تلویحات زیادی در حیطه‌هایی زندگی انسان از رفتارهای جنسی تا ایدئولوژی-های سیاسی دارند. یافته‌ها بیان می‌کنند که صفات شخصیتی سه‌گانه تاریک بخش مهمی از شخصیت را در بر می‌گیرد که با آرایه‌ای از پیامدهای اجتماعی مرتبط است. بنابراین، بررسی دقیق چنین سازه‌هایی اهمیت زیادی دارد (Lee, & et al, 2013).

در متون پژوهشی هنوز پرسشنامه‌ای برای اندازه‌گیری صفات سه‌گانه تاریک (DT) به طور همزمان و معتبر ایجاد نشده است. در این بین مقیاس SD3 و DD اولین تلاش‌ها در این زمینه است که بر صفات سه‌گانه سایکوپات، ماکیاولیسم و خوشبختی به طور همزمان پرداخته‌اند. اما SD3 در مقایسه با DD به لحاظ سنجش صفات سه‌گانه تاریک مطلوب‌تر شناخته شده است. تدوین این مقیاس، از این فرض رایج در روان‌شناسی نشأت می‌گیرد که این سه سازه مرتبط با یکدیگر و در یک راستا قرار دارند (Paulhus, 2002).

روان‌شناسی اجتماعی و بالینی است تا به بررسی این نکته پردازند که آیا صفات شخصیتی تاریک در ابعاد روان‌شناختی سازگاران و ناکارآمد نقش دارند و اینکه روابط بین این سازه‌های با سایر حیطه‌های روان‌شناختی چگونه است. بنابراین با توجه به اهمیت نقش صفات شخصیتی در طیف وسیعی از کارکردهای روان‌شناختی بهنجار و مرضی، بدیع بودن مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه (SD3) و عدم بررسی پایایی و روایی این ابزار در فرهنگ ایرانی، بررسی خصوصیات روان‌سنجی و ساختار عاملی با توجه به جامعه‌ی ایرانی، ضروری می‌نماید. بر همین اساس، پژوهش حاضر با هدف تهیه نسخه فارسی مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه (SD3) و بررسی خصوصیات روان‌سنجی آن انجام شده است.

روش

شیوه پژوهش حاضر توصیفی-روان‌سنجی است. جامعه آماری مطالعه کلیه دانشجویان دانشگاه بوعلی سینا در سال تحصیلی ۹۴-۹۳ بودند. شرکت‌کننده‌های پژوهش ۳۶۷ نفر از دانشجویان بودند، که به صورت نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای از بین دانشکده‌ها و دانشجویان (روزانه، شبانه و نیمه‌حضور) انتخاب شدند. از مجموع شرکت‌کنندگان میزان دانشجویان مقطع کارشناسی ۲۴۹ نفر (۶۷/۸٪)، مقطع ارشد ۱۰۱ نفر (۲۷/۵٪) و مقطع دکتری ۱۷ نفر (۴/۶٪) بودند. که از بین دانشکده‌های فنی و مهندسی ۸۸ نفر (۲۴٪)، ادبیات و علوم انسانی ۱۱۶ نفر (۳۰/۷٪)، اقتصاد و علوم اجتماعی ۸۴ نفر (۲۲/۹٪) و کشاورزی ۷۹ نفر (۲۱/۶٪) انتخاب گردیدند. خصوصیات توصیفی و جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان نشان داد که ۱۲۲ نفر پسر (۳۳/۳٪)، ۲۴۵ نفر دختر (۶۶/۷٪) هستند و همچنین میانگین و انحراف استاندارد سن آنها به ترتیب برای پسران ۲۱/۰۲ (۱/۸۸) و برای دختران ۲۱/۸۳ (۱/۸۵) به دست آمد.

روش اجرا

به منظور جمع‌آوری داده‌ها، ابتدا پژوهشگر فرایند پاسخ‌دهی را توضیح و سپس ابزارهای اندازه‌گیری را به منظور پاسخ‌دهی بین شرکت‌کنندگان پژوهش توزیع نمود. در حین فرایند اجرای پژوهش به منظور اطمینان از دقت و صحت لازم در پاسخ‌دهی و همچنین رفع موارد ابهام، پژوهشگر در بین گروه‌های شرکت‌کننده حضوری فعال داشت. به منظور تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS-19 و همچنین نرم افزار لیزرل ۸.۸ (جورسگوگ و سوربوم، ۲۰۰۶) استفاده گردید. شاخص‌های روان‌سنجی مقیاس سه‌گانه تاریک از طریق شاخص‌های توصیفی، ضرایب پایایی و روایی، تحلیل عاملی تاییدی محاسبه شد.

مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه (SD3): مقیاس صفات سه‌گانه شامل ۲۷ ماده و سه زیرمقیاس می‌باشد.

هر یک از سه زیر مقیاس این پرسش‌نامه نیز شامل ۹ ماده است که به منظور ارزیابی سه صفت شخصیتی ماکیاولیسم، خود شیفته و سایکوپات به کار می‌روند. ماده‌های این مقیاس بر اساس میزان موافقت یا مخالفت شرکت‌کننده با سوال‌های مقیاس از طریق طیف لیکرت پنج درجه‌ای ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۵ (کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شود. در پژوهش پانلوس و جونز (Jones & Paulhus, 2014) دامنه ضرایب آلفای ۰/۶۸ تا ۰/۷۴ و همچنین همبستگی درونی ۰/۲۲ تا ۰/۴۰ برای زیر مقیاس‌های این مقیاس بدست آمده است. این مقیاس بر روی چندین نمونه جمعیتی (N=۷۶۸) اجرا و پایایی سنجی همتا نیز بر روی ۶۵ دانشجوی صورت پذیرفته است (Jones & Paulhus, 2014). در پایایی سنجی متقابل زیرمقیاس‌ها ضرایب آلفای کرونباخ بین ۰/۷۰ تا ۰/۸۰ نشان داده‌اند (Jones & Paulhus, 2014). ضرایب بازآزمایی در بازه زمانی دو هفته ۰/۷۷ تا ۰/۸۴ گزارش شده است (Paulhus, & Jones, 2011). به منظور تهیه نسخه‌ی فارسی مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه (SD۳)، محقق و دو متخصص زبان انگلیسی مقیاس مذکور را به فارسی روان برگردانده و سپس متن ترجمه شده مورد ویراستاری قرار گرفت. در گام بعد متن ترجمه شده، توسط محقق و متخصصان زبان انگلیسی دوباره به زبان انگلیسی برگردانده شده و دو نسخه با یکدیگر منطبق شدند. پس از مطابقت دو نسخه ترجمه شده و متن اصلی و رفع ایرادات، مقیاس بر روی ۶۰ نفر از دانشجویان مشابه با جامعه نهایی پژوهش اجرا و پس از دریافت بازخوردهای آنها درباره محتوای ماده‌ها و رفع ضعف‌های مطرح شده توسط آنان، نسخه نهایی مقیاس جهت استفاده تهیه گردید.

مقیاس تکانشگری بارت (BIS): ویرایش یازدهم آن توسط بارت ساخته شده است (Barratt, 1997).

(Stanford, Kent, & Felthous, 1997). این مقیاس دارای ۳۰ پرسش و به صورت طیف لیکرت چهار گزینه‌ای (هرگز=۱، گاهی اوقات=۲، اغلب=۳ و همیشه=۴) تدوین شده است که سه عامل تکانشگری توجهی^۱، تکانشگری حرکتی^۲ و بی‌برنامگی^۳ را ارزیابی می‌کند. پائین‌ترین و بالاترین نمره به ترتیب ۳۰ و ۱۲۰ است. پاتون، استافورد و بارت (Patton, Stanford, & Barratt, 1995) پایایی درونی برای نمره کل آن از ۰/۷۹ تا ۰/۸۳ گزارش کرده‌اند. نادری و حق‌شناس (Naderi & Haghshenas, 2009)، در پژوهشی برای نخستین بار در ایران به پایایی "مقیاس تکانشگری بارت" با محاسبه همبستگی آن با مقیاس هیجان خواهی ذاکرمن در جامعه دانشجویی پرداختند. ضریب همبستگی (r=۰/۲۸) و ضرایب پایایی آن به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۲ و روش تنصیف ۰/۶۰ گزارش کردند.

1. Barratt Impulsiveness Scale
2. Attentional impulsiveness
3. Motor impulsiveness
4. Non-planning impulsiveness

پرسش‌نامه چند محوری میلون ۳ (MCMI-III): یک مقیاس خود سنجی با ۱۷۵ گویه بلی و خیر است که ۱۴ الگوی بالینی شخصیت و ۱۰ نشانگان بالینی را می‌سنجد و برای بزرگسالان ۱۸ سال به بالا که برای درمان یا ارزیابی روان‌شناختی استفاده می‌شود. این آزمون یکی از مهم‌ترین ابزارهای سنجش عینی نشانگان بالینی مطرح شده در محور و اختلالات شخصیت در محور دو DSM-IV است. روایی آزمون از طریق تحلیل عاملی تایید شده و پایایی آن از طریق همسانی درونی و باز آزمایی، مناسب گزارش شده است، به نحوی که ضرایب پایایی باز آزمایی با میانه‌ی ۰/۹۱ برای میلون گزارش شده است. دامنه ضرایب باز آزمایی‌ها بین ۵ تا ۱۴ روز بوده است (Marnat, 2003). به منظور هنجاریابی این آزمون در شهر تهران مطالعه‌ای انجام و در این مطالعه ضریب پایایی مقیاس‌های MCMI به روش باز آزمایی با فاصله ۷ تا ۱۰ روز از دامنه ۰/۷۸ (مقیاس نمایشی) تا ۰/۸۷ (مقیاس اختلال هذیانی) بدست آمده است (Khwaja-Mvghy, 1993). در مطالعه شریفی (Sharifi, 2002) همبستگی نمره‌های خام نخستین اجرا و باز آزمایی در دامنه ۰/۸۲ (اختلال هذیانی) تا ۰/۹۸ (اختلال شخصیت اسکیزوئید) گزارش شده است. همچنین پایایی آزمون به روش همسانی درونی محاسبه شده است و ضریب آلفای مقیاس‌ها در دامنه‌ی ۰/۹۲ (اختلال وابستگی به الکل) تا ۰/۹۷ (اختلال استرس پس از سانحه) بدست آمده است.

پرسش‌نامه شخصیت خودشيفته نسخه ۱۶ ماده‌ای (NPI-16): این پرسش‌نامه، نسخه‌ی کوتاه شده پرسش‌نامه ۶۰ ماده‌ای شخصیت خودشيفته می‌باشد که به منظور سنجش ویژگی‌های مرتبط با شخصیت خودشيفته توسط آمس و همکاران (Ames et al, 2006) ساخته شده است. این پرسش‌نامه فاقد زیرمقیاس بوده و خودشيفتگی را براساس رویکرد تک بُعدی ارزیابی می‌کند. ضرایب باز آزمایی گزارش شده توسط سازندگان اصلی آزمون ۰/۸۵ در طول پنج هفته می‌باشد. در ایران ویژگی‌های روان‌سنجی این پرسش‌نامه توسط محمدزاده (Mohammad zadeh, 2010) بررسی شده است و ضرایب پایایی باز آزمایی، ضریب همبستگی در تعیین پایایی تنصیفی و ضریب آلفای کرونباخ در سنجش همسانی درونی به ترتیب ۰/۷۴ و ۰/۷۹ بدست آمده است.

یافته‌ها

قبل از اعتباریابی نسخه فارسی مقیاس سه گانه تاریک، ابتدا رواسازی انجام شد. برای این منظور مشخصه‌های آماری مقیاس شامل ضریب همبستگی محاسبه گردید؛ سپس جهت تعیین میزان پایایی ضریب آلفای

کروناخ، بازآزمایی و دو نیم کردن محاسبه شد.

روایی: روایی نسخه‌ی فارسی مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه (SD3) (Jones & Paulhus, 2014)، با دو روش روایی ملاکی [(اجرای همزمان با مقیاس تکانشگری بارت (Barratt & et al, 1997)، دو زیر مقیاس اختلال شخصیت خود شیفته و سایکوپات از پرسش‌نامه چند محوری میلون (Marnat, 2003) و پرسش‌نامه شخصیت خودشیفته (Ames, & et al, 2006)]، و همبستگی بین خرده مقیاس‌ها مورد بررسی قرار گرفت. در جدول ۱ ضرایب همبستگی بین زیر مقیاس‌های نسخه‌ی فارسی مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه (Jones & Paulhus, 2014)، با مقیاس تکانشگری بارت (Barratt, & et al, 1997)، دو زیر مقیاس اختلال شخصیت خود شیفته و سایکوپات از پرسش‌نامه چند محوری میلون (Marnat, 2003) و پرسش‌نامه شخصیت خودشیفته NPI-16 (Ames, & et al, 2006) درج شده است.

جدول ۱. ضرایب همبستگی بین نسخه فارسی مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه (SD3) با پرسش‌نامه چند محوری

میلون، پرسش‌نامه تکانشگری بارت و NPI-16

خرده مقیاس	۱	۲	۳	خود شیفته (میلون)	سایکوپات (میلون)	تکانشگری توجهی	تکانشگری حرکتی	بی‌برنامه‌گی	خودشیفته (NPI-16)
ماکیاولیسم				۰/۱۶	۰/۱۴	**۰/۳۴	*۰/۱۷	*۰/۲۱	**۰/۱۹
خودشیفته	**۰/۴۴			*۰/۲۴	۰/۱۳	*۰/۲۹	-/۰۲	**۰/۴۴	**۰/۵۸
سایکوپات	**۰/۳۱	**۰/۴۲		۰/۲۱	**۰/۳۵	**۰/۳۹	**۰/۲۷	*۰/۲۷	*۰/۲۲
کل	**۰/۸۰	**۰/۷۸	**۰/۷۲	**۰/۳۱	*۰/۲۱	**۰/۵۲	**۰/۳۳	**۰/۱۸	**۰/۳۷

**= $P < 0.01$ * = $P < 0.05$

الگوی ضرایب همبستگی بین خرده مقیاس‌ها در جدول ۱ نشان می‌دهد که روابط درونی مناسبی بین خرده مقیاس‌ها وجود دارد. همچنین الگوی ضرایب همبستگی خرده مقیاس‌ها تکانشگری بارت (Barratt, & et al, 1997)، دو زیر مقیاس اختلال شخصیت خودشیفته و سایکوپات از پرسش‌نامه چند محوری میلون (Marnat, 2003) و پرسش‌نامه شخصیت خودشیفته NPI-16 (Ames, & et al, 2006) بیانگر روایی ملاکی همزمان مطلوب نسخه فارسی مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه است.

پایایی: برای بررسی مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه ضریب آلفای کروناخ، شاخص دو نیم کردن و بازآزمایی محاسبه شد. ضریب آلفای کروناخ مقیاس ۲۷ سوالی ۰/۶۹ بود که نشان داد که مقیاس دارای هماهنگی درونی مناسبی می‌باشد. همچنین ضرایب دو نیم کردن حاکی از پایایی خوب مقیاس و زیر مقیاس‌های آن بود. به منظور محاسبه ضرایب بازآزمایی ۶۰ نفر از شرکت‌کننده‌ها در بازه زمانی دو هفته مجدداً به مقیاس پاسخ دادند و ضریب همبستگی بین نمرات حاصل از دو بار اجرای پرسش‌نامه محاسبه شد. نتایج

حاصل از ضریب آلفای کرونباخ، شاخص دو نیم کردن و باز آزمایی در جدول ۲ درج گردیده است.
جدول ۲. میانگین، انحراف استاندارد، ضرایب آلفا، باز آزمایی و دو نیم کردن مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه (SD3)

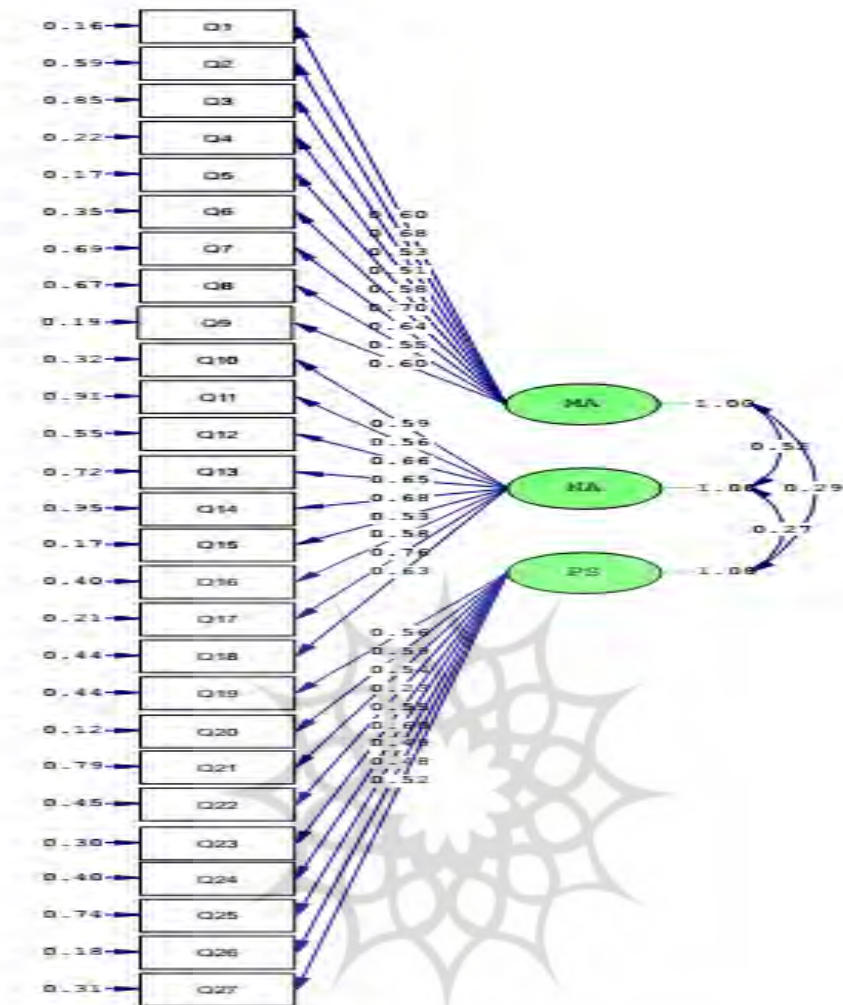
ضریب دو نیم کردن	ضریب باز آزمایی (N=60)	ضریب آلفا			SD / M	مواد	مقیاس
		کل	پسر	دختر			
۰/۳۸	۰/۷۳	۰/۷۱	۰/۷۴	۰/۶۶	۳۰/۱۲ (۴/۷۵)	۹-۱	ماکیولیسم
۰/۴۴	۰/۶۶	۰/۸۲	۰/۷۶	۰/۷۹	۲۸/۹۷ (۳/۵۴)	۱۸-۱۰	خود شیفته
۰/۵۲	۰/۷۹	۰/۶۹	۰/۶۵	۰/۷۰	۲۵/۸۴ (۳/۸۴)	۲۷-۱۹	سایکوپات

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که دامنه ضرایب آلفای کرونباخ رضایت بخش بوده و همچنین، داده‌های تمام ضرایب باز آزمایی و دو نیم کردن مطلوب هستند. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که نسخه‌ی فارسی مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه، از همسانی درونی مطلوبی برخوردار است.

تحلیل عاملی: به منظور بررسی ساختار مجموعه سوال‌ها و برازش ساختار ۳ عاملی نسخه‌ی فارسی مقیاس SD3 از تحلیل عاملی تاییدی^۱ با استفاده از نرم افزار لیزرل ۸/۸ و شیوه حداکثر درست نمایی^۲ استفاده شد (Joreskog & Sorbom, 2006). نمودار مسیر تحلیل عاملی تاییدی همراه با ضرایب مسیر در شکل ۱ و همچنین شاخص T در جدول ۳ ملاحظه می‌شود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

1. confirmatory factor analysis
2. Maximum likelihood method

شکل ۱: نمودار تحلیل عاملی تاییدی و ضرایب مسیر مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه (SD3)

جدول ۳. ارزش شاخص T هر ماده از مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه (SD3) در تحلیل عاملی تاییدی

سایکوپات		خود شیفته		ماکیاولیسم	
شاخص T	مواد	شاخص T	مواد	شاخص T	مواد
۶/۸۱	۱۹	۷/۷۱	۱۰	۴/۱۱	۱
۶/۸۴	۲۰	۶/۰۱	۱۱	۷/۴۵	۲
۴/۳۲	۲۱	۴/۵۹	۱۲	۳/۰۸	۳
۳/۵۹	۲۲	۴/۵۷	۱۳	۶/۹۶	۴
۳/۰۷	۲۳	۴/۶۹	۱۴	۵/۸۶	۵
۵/۵۱	۲۴	۴/۳۲	۱۵	۳/۸۴	۶
۶/۷۹	۲۵	۵/۳۳	۱۶	۴/۸۱	۷
۷/۸۶	۲۶	۶/۱۹	۱۷	۴/۹۳	۸
۶/۲۳	۲۷	۵/۲۲	۱۸	۵/۰۶	۹

جدول ۴. شاخص‌های برازندگی مدل مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه (SD3)

شاخص	X ²	df	P.value	RMSEA	SRMR	NFI	NNFI	RFI	IFI	GFI	AGFI
ارزش	۳۹۶,۱۸	۳۲۱	>۰,۰۵	۰,۵۸	۰,۶۶	۰,۹۸	۰,۹۴	۰,۹۸	۰,۸۳	۰,۸۸	۰,۹۵

در نهایت شاخص‌های برازش به منظور بررسی مطلوب بودن برازش الگو محاسبه شد. تحلیل عاملی تاییدی با استفاده از نرم افزار لیزرل سه طبقه از شاخص‌های برازش مدل را ارائه داد (Brown, 2006)؛ (Schermelele-Engel, Moosbrugger, & Müller, 2003)، این شاخص‌های برازش محاسبه شدند: (۱) شاخص‌های برازش مطلق شامل شاخص مجذور خی و ریشه‌ی استاندارد باقی مانده مجذور میانگین^۱ (SRMR)، (۲) شاخص‌های برازش ایجاز مانند ریشه‌ی خطای میانگین مجذورات تقریب^۲ (RMSEA) و (۳) شاخص برازندگی تطبیقی^۳ (CFI). درباره نمرات برش دقیق برای شاخص‌های برازش مختلف اختلاف نظر وجود دارد (Brown, 2006)؛ (Schermelele-Engel & et al, 2003)؛ (Hair, Black, Babin, & Anderson, 2009)؛ (Hu & Bentler, 1999)؛ (Tabachnick, & Fidell, 2007). شاخص‌های برازندگی هنجار شده (NFI)^۴، برازندگی نسبی (RFI)^۵، و نیکویی برازش (GFI)^۶ هر چقدر نزدیک به یک باشد بیانگر برازش مطلوب الگو است. در پژوهش حاضر از معتبرترین نمرات برش برای ارزیابی برازش مدل استفاده

1. Standardized Root Mean Square Residual (SRMR)

2. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)

3. Comparative Fit Index (CFI)

4. Normed Fit Index (NFI)

5. Relative Fit Index (RFI)

6. Goodness of Fit Index (GFI)

شد. $SRMR < .08$ نشان دهنده برازش مطلوب و $SRMR < .10$ نشان دهنده برازش قابل قبول و زمانی که $SRMR > .10$ است مدل رد می‌شود (Hu & Bentler, 1999). $RMSEA = .08$ نشان دهنده مدل خوب، $RMSEA$ بین $.08$ و $.10$ نشان دهنده مدل قابل قبول است. در نهایت $CFI = .95$ نشان دهنده برازش خوب مدل است (Hu & Bentler, 1999). به دلیل اینکه آماره X^2 نسبت به اندازه نمونه حساس است، از همین رو میزان X^2 همراه با درجه آزادی (X^2/df) برای ارزیابی برازش کلی مدل محاسبه گردید. میزان $X^2/df < 2$ نشان دهنده برازش خوب مدل و میزان X^2/df پیرامون ۳ نشان دهنده برازش قابل قبول مدل است. برای مدل CFA دو عاملی، آماره $X^2 = 587.80$ ، $X^2(351) = 587.80$ ، $P < .001$ معنادار بود. میزان X^2/df برابر 1.67 بود که پایین‌تر از 2 بوده و بنابراین نشان دهنده برازش خوب مدل است. علاوه بر این شاخص‌های برازندگی $CFI = .88$ و $SRMR = .66$ نشان دهنده برازش خوب مدل دو عاملی بود و $RMSEA = .58$ برازش خوب مدل را نشان داد.

نتیجه

هدف پژوهش حاضر بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه در نمونه جمعیتی دانشجویان بود. مقیاس سه‌گانه $SD3$ برای ارزیابی صفات سه‌گانه شامل ماکیاولیسم، خوشیفته و سایکوپات شکل یافت، که شامل سه عامل مختلف است که بر روی هم، سه صفت شخصیتی بیان شده را ارزیابی می‌کند (Jones & Paulhus, 2014).

ساختارها و سلسله مراتب بسیاری درباره صفات شخصیتی پیشنهاد شده است، که هر کدام، دیدگاه‌های منحصر به فردی درباره شیوه سازمان‌دهی صفات شخصیت ارائه می‌کنند (DeYoung, Peterson, & Higgins, 2002؛ Lee, K., & Ashton, 2004؛ Musek, 2007). انتقادهایی اصلی در ارتباط با نظریه‌های شخصیتی مانند پنج عامل بزرگ، در ارتباط با ناقص بودن این مقیاس‌ها و ناتوانی در پوشش دادن ابعاد شخصیتی پنهان مطرح گردیده است. به ویژه بیان شده است که این مدل‌های شخصیتی به طور کامل تفاوت‌های فردی در کارکردهای شخصیتی انسان را در بر نمی‌گیرد و ابعاد شخصیتی ضد اجتماعی و غیر بالینی را نادیده گرفته‌اند (Block, 2010). بر این اساس، برخی از محققان در بررسی ابعاد مرتبط با سه‌گانه تاریک، مقیاس‌های شخصیتی مانند پنج عامل بزرگ را با مقیاس‌های سه‌گانه تاریک مکمل ساخته‌اند (Hodson, Jonason, Li, & Teicher, 2010؛ Hogg, MacInnis, 2009). چنین مطالعاتی نشان دهنده توجه محققان به این موضوع است که مدل پنج عامل بزرگ به عنوان یکی از شناخته‌شده‌ترین مدل‌ها درباره ساختار شخصیت در شمول قرار دادن تفاوت‌های فردی نامتناسب است و اینکه پیوند دادن صفات سه‌گانه تاریک در قالب پنج عامل بزرگ شیوه مؤثری برای اصلاح این نقص بود (Veselka, Schermer, & Vernon, 2010).

2012). با توجه به آنچه بیان گردید صفات شخصیتی تاریک توجه پژوهشی بسیاری در سال‌های اخیر جلب کرده و منجر به ایجاد شبکه نظامندی از پژوهش‌ها گردیده است (Ali, Amorim, & Chamorro-Premuzic, 2009). این صفات برای فرد و جامعه مضر بوده و با تمایلات ضد اجتماعی، پرخاشگری، توافق-ناپذیری، مصرف الکل، سیگار و مواد مرتبط هستند (Jones, Paulhus, 2010; Kowalski, 2001). پژوهش‌های انجام شده بر روی صفات تاریک غالباً شامل گروه‌های جمعیتی مانند افراد زندانی و متخلفان دارای اختلال‌های روانی است، با این حال، تمام افراد با صفات تاریک در چنین گروه‌هایی نیستند، از این رو ادبیات پژوهشی به تدریج در راستای بررسی صفات تاریک در جمعیت‌های عمومی و بهنجار پدیدار شده است که بیان‌کننده این است که صفات تاریک باید در افراد بهنجار نیز مورد پژوهش قرار گیرد (Board, & Fritzon, 2005; Ross, Lutz, & Bailey, 2004).

با توجه به ضرورت وجود مقیاس سنجش صفات سه‌گانه تاریک و ارزیابی ویژگی‌های روان‌سنجی آن، تحلیل‌های پایایی در مطالعه حاضر ثبات مطلوبی برای زیرمقیاس‌های صفات سه‌گانه تاریک (DT) نشان داد به طوری که تمام زیرمقیاس‌های هم به طور مجزا در دو جنس و هم به طور کلی ضرایب آلفای $> .65$ داشتند؛ و ضرایب آلفای ۳ خرده مقیاس بدین صورت آمد ماکیاولیسم ($0/71$)، خودشیفته ($0/82$) و سایکوپات ($0/69$). ارزش ضرایب آلفای کرونباخ مشابه با نتایج مطالعه نسخه اصلی مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه ($SD3$) اجرا شده توسط پائولوس و جونز (Jones & Paulhus, 2014) بود. همچنین این نتایج با پژوهش لی و همکاران (Lee et al, 2013) که ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس $SD3$ را در مقایسه با DD مورد بررسی قرار داده بودند همخوان بود. بنابراین یافته‌های سنجش پایایی در پژوهش حاضر با پژوهش‌های بیان شده بر روی صفات سه‌گانه تاریک (DT) روایی مطلوب برای DT گزارش دادند همسو است. نتایج ضرایب بازآزمون پژوهش حاضر در دامنه‌ای از $0/66$ تا $0/79$ قرار داشت که نشان دهنده پایایی مطلوب در طول زمان بود، این شاخص خود نشان دهنده ثبات مقیاس در طول زمان می‌باشد.

به منظور بررسی روایی مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه از شیوه روایی ملاکی یعنی اجرای همزمان با زیرمقیاس‌های سایکوپات و خودشیفته از پرسشنامه چند محوری میلون (MCMI) (Marnat, 2003)، مقیاس تکانشگری بارت (BIS) (Barratt, & et al, 1997) و پرسش‌نامه شخصیت خودشیفته NPI-16 (Ames, & et al, 2006) استفاده شد. نتایج نشان داد که ضرایب همبستگی زیرمقیاس‌های سایکوپات و خودشیفته با هر دو زیرمقیاس MCMI و NPI-16 معنادار هستند ($P < 0.01$). همچنین روایی همزمان بین $SD3$ و DD در پژوهش ماپس، لامکین و میلر (Maples, Lamkin, & Miller, 2014) بین سه خرده مقیاس سایکوپات،

ماکیاولیسم و خودشیفته SD۳ با سه خرده‌مقیاس مشابه DD به ترتیب ۰/۶۵، ۰/۶۱ و ۰/۵۴ بدست داد که با پژوهش حاضر در سنجش روایی همزمان بین زیرمقیاس‌ها SD3 با MCMI و NPI-16 همسو بود، که به لحاظ نظری می‌تواند تایید کننده این موضوع باشد که مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه ابزار خود گزارش‌دهی مطلوبی جهت سنجش صفات تاریک شخصیتی سایکوپات، ماکیاولیسم و خودشیفته است. البته باید در نظر داشت که میزان همبستگی محاسبه شده در پژوهش حاضر، در مقایسه با پژوهش‌های مشابه که در قسمت بالا بدان اشاره شد کمتر بود؛ به نظر می‌رسد که این یافته این‌گونه قابل تبیین به نظر می‌رسد که هر چند هر پژوهش بالا و پژوهش حاضر از سازه مشابه جهت سنجش روایی همزمان استفاده گردیده است، با این حال، ابزارهای مورد استفاده متفاوت بوده و از این رو ممکن تغییرات اندکی را منجر شده باشد. اما باید در نظر داشت در نگاهی کلی نتایج روایی پژوهش‌های پیشین و پژوهش حاضر با وجود تغییرات اندک همسویی داشتند و از این رو تهدیدی برای سنجش روایی محسوب نمی‌گردند. همچنین معناداری روابط بین زیر-مقیاس‌های SD3 با هر سه مولفه تکانشگری توجهی، تکانشگری حرکتی و بی‌برنامه‌گی به عنوان مولفه‌هایی که به لحاظ آسیب‌شناسی با صفات سه‌گانه تاریک مرتبط هستند حاکی از مناسب بودن روابط بین این مولفه‌هاست.

در مجموع تحلیل‌های پایایی و روایی و تحلیل عاملی تاییدی نشان دهنده ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوب مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه بوده و یافته‌های پژوهش حاضر با سایر مطالعه‌های مشابه نتایج همسویی را گزارش داد (Paulhus, & et al, 2014؛ Lee, & et al, 2013)؛ و اینکه نسخه فارسی مقیاس SD3 نشان داد که ابزار معتبری برای ارزیابی سازه‌های شخصیتی ماکیاولیسم، خودشیفته و سایکوپات به طور همزمان است. همچنین شاخص‌های محاسبه شده جهت بررسی برازش مدل مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه نشان داد که شاخص‌های (SRMR)، (RMSEA)، (X^2/df) به عنوان معتبرترین شاخص‌های برازندگی (Brown, 2006؛ Schermelleh-Engel, & et al, 2003؛ Hair & et al, 2009؛ Hu & Bentler, 1999؛ Tabachnick, & Fidell, 2007) از برازش مدل حمایت می‌کنند. که این یافته همسو با نتایج نسخه اصلی پرسش‌نامه SD3 (Paulhus, & et al, 2014) و همچنین پژوهش لی و همکاران (Lee & et al, 2013) بود. ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوب مقیاس SD3، قابلیت کاربرد در سطح وسیع روان‌شناسی شخصیت، بالینی و روان‌شناسی اجتماعی و همچنین قابلیت این را داراست تا در سطوح پژوهشی و بالینی مورد استفاده قرار گیرد. لازم به ذکر است که پژوهش حاضر در بین جامعه دانشجویی صورت پذیرفت و از لحاظ پوشش ندادن به تمام گروه‌های سنی باید در تعمیم نتایج جانب احتیاط را رعایت کرد. همچنین توصیه می‌گردد تا

در پژوهش‌های آتی روایی مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه با استفاده از سایر شیوه‌های بالینی نیز مورد مطالعه قرار گیرد.

پژوهش حاضر پایایی و روایی قابل قبولی برای مقیاس سه‌گانه تاریک کوتاه در نمونه جمعیتی دانشجویی نشان داد. علاوه بر این، ساختار عاملی مقیاس منطبق بر دیدگاه نظری سازندگان آن بوده و نتایج تحلیل عاملی تاییدی بر روی ۳ عامل، منطبق با نسخه اصلی مقیاس SD3 و سایر مطالعه‌هایی بود که این مقیاس را مورد هنجاریابی قرار داده بودند.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از کلیه دانشجویان دانشگاه بوعلی سینا که با همکاری خود ما را در انجام این پژوهش یاری رساندند، تشکر و قدردانی به عمل می‌آوریم.

References

- Ali, F., Amorim, I. S., & Chamorro-Premuzic, T. (2009). Empathy deficits and trait emotional intelligence in psychopathy and Machiavellianism. *Personality and Individual Differences, 47*, 758-762.
- Ames, D. R., Rose, P., & Anderson, C. P. (2006). The NPI-16 as a short measure of narcissism. *Journal of Research in Personality, 40*, 440-450.
- Back, M. D., Kufner, A. C. P., Dufner, M., Gerlach, T. M., Rauthmann, J. F., & Denissen, J. J. A. (2013). Narcissistic admiration and rivalry: Disentangling the bright and dark sides of narcissism. *Journal of Personality and Social Psychology, 105*, 1013-1037.
- Barratt, E.; Stanford, M. S., Kent, T.A; & Felthous, A. (1997). Neuropsychological and cognitive psychophysiological substrates of impulsive aggression. *Biological psychiatry, 41*, 1045-1061.
- Baughman, H. M., Dearing, S., Giammarco, E., & Vernon, P. A. (2012). Relationships between bullying behaviours and the Dark Triad: A study with adults. *Personality and Individual Differences, 52*, 571-575.
- Block, J. (2010). The five-factor framing of personality and beyond: Some ruminations. *Psychological Inquiry, 21*, 2-25.
- Board, B. J., & Fritzon, K. (2005). Disordered personalities at work. *Psychology, Crime and Law, 11*, 17-32.
- Brown, T. A. (2006). *Confirmatory factor analysis for applied research*. New York: Guilford Press.
- Christie, R., & Geis, F. L. (1970). *Studies in Machiavellianism*. New York, NY: Academic Press.
- Credé, M., Harms, P. D., Niehorster, S., & Gaye-Valentine, A. (2012). An evaluation of the consequences of using short measures of the Big Five personality traits. *Journal of Personality and Social Psychology, 102*, 874-888.

- Dahling, J. J., Whitaker, B. G., & Levy, P. E. (2009). The development and validation of a new Machiavellianism scale. *Journal of Management*, 35, 219-257.
- DeYoung, C. G., Peterson, J. B., & Higgins, D. M. (2002). Higher-order factors of the Big Five predict conformity: Are there neuroses of health? *Personality and Individual Differences*, 33, 533-552.
- Furnham, A., Richards, S., & Paulhus, D. (2013). The Dark Triad: A 10 year review. *Social and Personality Psychology Compass*, 7, 199° 215.
- Gebauer, J. E., Sedikides, C., Verplanken, B., & Maio, G. R. (2012). Communal narcissism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 103, 854-878.
- Gentile, V., Miller, J. D., Hoffman, B. J., Reidy, D. E., Zeichner, A., & Campbell, W. K. (2013). A test of two brief measures of grandiose narcissism: The Narcissistic Personality Inventory-13 and the Narcissistic Personality Inventory-16. *Psychological Assessment*, 25, 1120-1136.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2009). *Multivariate data analysis*. Prentice Hall.
- Harms, P. D., Roberts, B. W., & Kuncel, N. (2004). *The mini-markers of evil: Using adjectives to measure the Dark Triad of personality*. Presented at the meeting of the Society for Personality and Social Psychology, Austin, TX.
- Hodson, G., Hogg, S. M., & MacInnis, C. C. (2009). The role of dark personalities (narcissism, Machiavellianism, psychopathy), Big Five personality factors, and ideology in explaining prejudice. *Journal of Research in Personality*, 43, 686° 690.
- Hu, L.-T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling A: Multidisciplinary Journal*, 6, 1-55.
- Hubley, A. M., & Zumbo, B. D. (1996). A dialectic on validity: Where we have been and where we are going. *Journal of General Psychology*, 123, 207-215.
- Hunter, J. E., Gerbing, D. W., & Boster, F. J. (1982). Machiavellianism beliefs and personality: Construct invalidity of the Machiavellianism dimensions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 43, 1293° 1305.
- Jakobwitz, S., & Egan, V. (2006). The dark triad and normal personality traits. *Personality and Individual Differences*, 40, 331-339.
- Jonason, P. K., & Kavanagh, P. (2010). The dark side of love: The Dark Triad and love styles. *Personality and Individual Differences*, 49, 606-610.
- Jonason, P. K., & Luévano, V. (2013). Walking the thin line between efficiency and accuracy: Validity and structure of the Dirty Dozen. *Personality and Individual Differences*, 55, 76° 81.
- Jonason, P. K., & Tost, J. (2010). I just cannot control myself: The Dark Triad and self-control. *Personality and Individual Differences*, 49, 611-615.
- Jonason, P. K., & Webster, G. D. (2010). The Dirty Dozen: A concise measure of the Dark Triad. *Psychological Assessment*, 22, 420-432.
- Jonason, P. K., Koenig, B., & Tost, J. (2010a). Living a fast life: The Dark Triad and Life History Theory. *Human Nature*, 21, 428-442.
- Jonason, P. K., Li, N. P., & Teicher, E. A. (2010). Who is James Bond? The Dark Triad as an agentic social style. *Individual Differences Research*, 8, 111-120.
- Jonason, P. K., Li, N. P., Webster, G. W., Schmitt, D. P. (2009). The Dark Triad: Facilitating short-term mating in men. *European Journal of Personality*, 23, 5-18.

- Jonason, P. K., Webster, G. D., Schmitt, D. P., Li, N. P., & Crysel, L. (2012). The antihero in popular culture: Life history theory and the dark triad personality traits. *Review of General Psychology*, 16, 192-199.
- Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (2008). *Machiavellianism: A new measurement approach*. Presented at the meeting of the Association for Research in Personality, Albuquerque, New Mexico.
- Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (2009). *Machiavellianism*. In M. R. Leary, & R. H. Hoyle (Eds.), *Handbook of individual differences in social behavior* (pp. 931-938). New York: Guilford Press.
- Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (2010). Different provocations trigger aggression in narcissists and psychopaths. *Social Psychological and Personality Science*, 1, 12-18.
- Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (2011a). *Differentiating the Dark Triad within the interpersonal circumplex*. In L. M. Horowitz, & S. Strack (Eds.), *Handbook of interpersonal psychology: Theory, research, assessment, and therapeutic interventions* (pp. 249-267). New York: Wiley.
- Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (2011b). The role of impulsivity in the Dark Triad of personality. *Personality and Individual Differences*, 51, 679-682.
- Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (2014). Introducing the Short Dark Triad (SD3): A brief measure of dark personality trait. *Assessment*, 21(1):28-41.
- Jöreskog KG, Sörbom D. (2006). *LISREL 8.80 for Windows [Computer Software]*. Lincolnwood, IL: Scientific Software International, Inc.
- Kerig, P. K., & Stellwagen, K. K. (2010). Roles of callous/unemotional traits, narcissism, and Machiavellianism in childhood aggression. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 32, 343-352.
- Kessler, S., Bandelli, A., Spector, P., Borman, W., Nelson, C., & Penny, L. (2010). Re-examining Machiavellianism. *Journal of Applied Social Psychology*, 40, 1868-1896.
- Khwaja-Mvghy, N. (1993). *Preparation of preliminary Persian form of Millon clinical Multiaxial inventory 2 In Tehran*, MA thesis, (unpublished), Tehran Psychiatric Institute. (In Persian).
- Kowalski, R. M. (2001). *Behaving badly: Aversive behaviors in interpersonal relationships*. Washington, DC: American Psychological Association.
- Lee, K., & Ashton, M. C. (2004). Psychometric properties of the HEXACO Personality Inventory. *Multivariate Behavioral Research*, 39, 329-358.
- Lee, K., & Ashton, M. C. (2005). Psychopathy, Machiavellianism, and Narcissism in the Five-Factor Model and the HEXACO model of personality structure. *Personality and Individual Differences*, 38, 1571-1582.
- Lee, K., Ashton, M. C., Wiltshire, J., Bourdage, J. S., Visser, B. A., & Gallucci, A. (2013). Sex, power, and money: Prediction from the Dark Triad and Honesty-Humility. *European Journal of Personality*, 27, 169-184.
- Lilienfeld, S. O., & Andrews, B. P. (1996). Development and preliminary validation of a self-report measure of psychopathic personality traits in non-criminal populations. *Journal of Personality Assessment*, 66, 488-524.
- Lynam, D. R., & Widiger, T. A. (2001). Using the five-factor model to represent the DSM-IV personality disorders: An expert consensus approach. *Journal of Abnormal Psychology*, 110, 401-412.

- Lynam, D. R., & Widiger, T. A. (2007). Using a general model of personality to identify the basic elements of psychopathy. *Journal of Personality Disorders*, 21, 160-178.
- MacNeil, B. M., Whaley, I., & Holden, R. R. (2007). *A confirmatory factor analysis of the Dark Triad Screening measure*. Presented at the meeting of the Canadian Psychological Association, Ottawa, Canada.
- Mahmut, M. K., Menictas, C., Stevenson, R. J., & Homewood, J. (2011). Validating the factor structure of the Self-Report Psychopathy Scale in a community sample. *Psychological Assessment*, 23, 670-678.
- Maples, J. L., Lamkin, J., & Miller, J. D. (2014). A Test of Two Brief Measures of the Dark Triad: The Dirty Dozen and Short Dark Triad. *Psychological Assessment*, 26, 326 ° 331.
- Marnat, G. G. (2003). *Handbook of Psychological Assessment*. John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey.
- McHoskey, J. (1995). Narcissism and Machiavellianism. *Psychological Reports*, 77, 755° 759.
- McHoskey, J. W., Worzel, W., & Syzarto, C. (1998). Machiavellianism and psychopathy. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74, 192-210.
- McHoskey, J., Worzel, W., & Syzarto, C. (1995). Machiavellianism and psychopathy. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74, 192-210.
- Miller, J. D., Dir, A., Gentile, B., Wilson, L., Pryor, L. R., & Campbell, W. K. (2010). Searching for a vulnerable Dark Triad: Comparing factor 2 psychopathy, vulnerable narcissism, and borderline personality disorder. *Journal of Personality*, 78, 15291564.
- Miller, J. D., Few, L. R., Seibert, L. A., Watts, A., Zeichner, A., & Lynam, D. R. (2012). An examination of the Dirty Dozen measure: A cautionary tale about the costs of brief measures. *Psychological Assessment*, 24, 1048-1053.
- Miller, J. D., Hoffman, B. J., Gaughan, E. T., Gentile, B., Maples, J., & Campbell, W. K. (2011). Grandiose and vulnerable narcissism: A nomological network analysis. *Journal of Personality*, 79, 1013° 1042.
- Mohammadzadeh, A. (2010). Iranian validation of the narcissistic personality inventory-16. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 11(4): 274-81. (In Persian).
- Musek, J. (2007). A general factor of personality: Evidence for the Big One in the five-factor model. *Journal of Research in Personality*, 41, 1213° 1233.
- Naderi, F., & Haghshenas, F. (2009). *Validation of Barratt Impulsiveness Scale (BIS-11) and the relationship between impulsivity and loneliness, with the use of mobile phones on male and female students in Ahvaz University*. Master's thesis in General Psychology, Islamic Azad University of Ahvaz. (In Persian).
- O Boyle, E. H., Forsyth, D. R., Banks, G. C., & McDaniel, M. A. (2012). A meta-analysis of the Dark Triad and work behaviour: A social exchange perspective. *Journal of Applied Psychology*, 97, 557° 579.
- Patton, J. H; Stanford, M. S; & Barratt, E. S. (1995). Factor structure of the Barratt Impulsiveness Scale. *Journal of Clinical Psychology*, 51, 768-774.
- Paulhus, D. L., & Jones, D. N. (2011). *A short measure of the Dark Triad*. Presented at meeting of the Society for Personality and Social Psychology, San Antonio, Texas.
- Paulhus, D. L., & Williams, K. M. (2002). The Dark Triad of personality: narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of Research in Personality*, 36, 556-

- 563.
- Paulhus, D. L., Neumann, C. S., & Hare, R. D. (2014). *Manual for the Self-Report Psychopathy (SRP) scale*. Toronto: Multi-Health Systems.
- Pincus, A. L., Ansell, E. B., Pimentel, C. A., Cain, N. M., Wright, A. G. C., & Levy, K. N. (2009). Initial construction and validation of the Pathological Narcissism Inventory. *Psychological Assessment*, 21, 365-379.
- Raskin, R. N., & Hall, C. S. (1979). A Narcissistic Personality Inventory. *Psychological Reports*, 45, 590.
- Rauthmann, J. F. (2013). Investigating the MACH IV with Item Response Theory and proposing the trimmed MACH. *Journal of Personality Assessment*, 95, 388-397.
- Ross, S. R., Lutz, C. J., & Bailey, S. E. (2004). Psychopathy and the five factor model in a noninstitutionalized sample: a domain and facet level analysis. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 26, 213° 223.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness of fit measures. *Psychological Research*, 8, 23-74.
- Sharifi, A. A. (2002). "Standardization of *Millon clinical Multiaxial inventory 3* in Isfahan, MA thesis, (unpublished), University of Esfahan. (In Persian).
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics*. Allyn and Bacon.
- Twenge, J. M., & Campbell, K. W. (2003). Isn't it fun to get the respect that we're going to deserve? Narcissism, social rejection, and aggression. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 29, 261° 272.
- Vernon, P. A., Villani, V. C., Vickers, L. C., & Harris, J. A. (2008). A behavioural genetic investigation of humour styles and their correlations with the Big-5 personality dimensions. *Personality and Individual Differences*, 44, 1116° 1125.
- Veselka, L., Schermer, J. A., & Vernon, P. A. (2012). The Dark Triad and an expanded framework of personality. *Personality and Individual Differences*, 53, 417-425.
- Williams, K. M., Nathanson, C., & Paulhus, D. L. (2010). Identifying and profiling scholastic cheaters: Their personality, cognitive ability, and motivation. *Journal of Experimental Psychology: Applied*, 16, 293-307.
- Williams, K. M., Paulhus, D. L., & Hare, R. D. (2007). Capturing the four-factor structure of psychopathy in college students via self-report. *Journal of Personality Assessment*, 88, 205-219.
- Wilson, D. S., Near, D., & Miller, R. R. (1996). Machiavellianism: A synthesis of the evolutionary and psychological literatures. *Psychological Bulletin*, 119, 285-289.